

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Освітньо-професійна програма Ветеринарна медицина
галузь знань 21 Ветеринарна медицина
спеціальність 211 Ветеринарна медицина
ступінь вищої освіти Магістр
(2017 рік набору, нормативний термін навчання 6 років)

УДК: 636.09 (076)
Н 31

Наскрізна програма практики для здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина галузі знань 21 Ветеринарна медицина, спеціальності 211 Ветеринарна медицина, ступеня вищої освіти Магістр (2017 рік набору, нормативний термін навчання 6 років) – Полтава: ПДАА, 2017. – 25 с.

Наскрізну програму практики підготували:

доктори ветеринарних наук, професори: Кулинич С.М., Бердник В.П., Киричко Б.П., Євстаф'єва В.О., Замазій А.А.;

кандидати ветеринарних наук, доценти: Передера Ж.О., Передера С.Б., Панасова Т.Г., Киричко О.Б., Передера Р.В., Довгопол В.Ф., Шатохін П.П., Супруненко К.В., Бердник І.Ю., Конє М.С., Корчан М.І., Щербакова Н.С., Клименко О.С., Кравченко С.О., Лаврінєнко І.В., Передера О.О.; Тітарєнко О.В., Омєльчєнко А.О., Михайлютенко С.М., Корчан Л.М.; Канівець Н.С., Локєс-Крупка Т.П.

старші викладачі: Каришева Л.П., Жєрносік І.А.

Наскрізна програма практики для здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина галузі знань 21 Ветеринарна медицина, спеціальності 211 Ветеринарна медицина, ступеня вищої освіти Магістр (2017 рік набору, нормативний термін навчання – 6 років) розглянута, схвалєна та рекомендована до видання науково-методичною радою спеціальності Ветеринарна медицина (протокол № 1 від 01 верєснєя 2017 року).

Голова науково-методичної ради спеціальності
Ветеринарна медицина, к.вет.н., доцент

С.О. Кравченко

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2. ВИДИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ ТА ТРИВАЛІСТЬ ПРАКТИК	6
2.1. НАВЧАЛЬНІ ПРАКТИКИ	7
2.1.1. Навчальна практика з дисципліни «Анатомія свійських тварин».....	8
2.1.2. Навчальна практика з дисципліни «Лікарські рослини».....	8
2.1.3. Навчальна практика з дисципліни «Ветеринарна мікробіологія».....	9
2.1.4. Навчальна практика з дисципліни «Гігієна тварин».....	10
2.1.5. Навчальна практика з дисципліни «Годівля тварин та основи кормовиробництва».....	10
2.1.6. Навчальна практика з дисципліни «Основи хіміко-бактеріологічного аналізу».....	11
2.1.7. Навчальна практика з дисципліни «Хіміко-бактеріологічний аналіз»..	12
2.1.8. Навчальна практика з дисципліни «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин».....	13
2.1.9. Навчальна практика з дисципліни «Ветеринарна вірусологія».....	13
2.1.10. Навчальна практика з дисципліни «Ветеринарна фармакологія».....	14
2.1.11. Навчальна практика з дисципліни «Клінічна діагностика хвороб тварин».....	15
2.1.12. Навчальна практика з дисципліни «Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія».....	15
2.1.13. Навчальна практика з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин».....	16
2.1.14. Навчальна практика з дисципліни «Загальна і спеціальна хірургія»...	17
2.1.15. Навчальна практика з дисципліни «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин».....	18
2.1.16. Навчальна практика з дисципліни «Епізоотологія та інфекційні хвороби».....	19
2.1.17. Навчальна практика з дисципліни «Хірургічні хвороби дрібних тварин».....	20
2.1.18. Навчальна практика з дисципліни «Хірургічні хвороби тварин».....	20
2.1.19. Навчальна практика з дисципліни «Ветеринарно-санітарна експертиза».....	21
2.1.20. Навчальна практика з дисципліни «Патологічна анатомія та розтин»	22
2.2. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА	23
2.3. ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА	23
3. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ	24

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

На сьогодні підготовка лікаря ветеринарної медицини в Україні набула особливого значення, оскільки фахівці цієї категорії, маючи справу з тваринами, опосередковано впливають на здоров'я та життя людей, а також на екологію.

Відповідно до Законів України «Про вищу освіту» та «Про ветеринарну медицину», метою підготовки магістра ветеринарної медицини є підготовка конкурентоспроможного кваліфікованого фахівця, здатного вирішувати професійні задачі в ринкових умовах. Важливу роль в реалізації цієї мети відіграє практична підготовка.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти на факультеті ветеринарної медицини є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина для підготовки фахівців з вищою освітою другого (магістерського) рівня та набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, професійних навичок і вмінь. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, набуття й удосконалення фахових компетентностей.

Завданням практичної підготовки здобувачів ступеня вищої освіти Магістр освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина спеціальності 211 Ветеринарна медицина галузі знань 21 Ветеринарна медицина, є:

- поглиблення та закріплення набутих теоретичних знань з дисциплін професійної підготовки;
- опанування навичок роботи із сучасними інструментами, обладнанням та апаратурою;
- застосування на практиці принципів біоетики, розуміння соціальних і екологічних наслідків своєї професійної діяльності;
- формування у здобувачів вищої освіти професійних компетенцій та системи умінь, що забезпечать конкурентоспроможність на ринку праці;

При проходженні всіх етапів практичної підготовки у здобувачів ступеня вищої освіти Магістр освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина спеціальності 211 Ветеринарна медицина формуються наступні компетентності:

інтегральні: здатність розв'язувати завдання та проблемні питання у галузі ветеринарної медицини стосовно безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин, профілактики і діагностики їх хвороб, лікування хворих тварин, виробничо-фінансової діяльності, судово-ветеринарної експертизи й арбітражу та впровадження інноваційних технологій у професійну діяльність.

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професії;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;

- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей);
- здатність працювати в міжнародному контексті;
- визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
- прагнення до збереження довкілля.

фахові:

- здатність розуміти та встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин;
- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності;
- здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності;
- здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу;
- здатність володіти методиками патолого-анатомічної діагностики;
- здатність проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- здатність організувати, проводити і аналізувати лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження;
- здатність планувати, організувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби;
- здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції;
- здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин;
- здатність володіти знаннями з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин;
- здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;
- здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології;
- здатність проводити судово-ветеринарну експертизу;
- здатність організувати нагляд і контроль за виробництвом, зберіганням, транспортуванням та реалізацією продукції тваринного і рослинного походження;
- здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- здатність розробляти стратегію виробничо-фінансової діяльності, маркетингу та менеджменту у ветеринарній медицині;

- здатність характеризувати біологічні та технологічні процеси з використанням спеціалізованих програмних засобів;
- здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення;
- здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг та документообіг під час здійснення професійної діяльності.

2. ВИДИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ ТА ТРИВАЛІСТЬ ПРАКТИК

Види практик, їх тривалість та дані про форми семестрового контролю визначаються навчальним планом підготовки здобувачів ступеня вищої освіти Магістр освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина спеціальності 211 Ветеринарна медицина (табл. 1).

Календарні періоди проведення практики на кожний навчальний рік визначаються графіком навчального процесу.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти проводиться на базах практики, що забезпечують виконання програми практики.

При підготовці здобувачів ступеня вищої освіти Магістр освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина спеціальності 211 Ветеринарна медицина (2017 року набору, нормативний термін навчання 6 років) передбачається проходження наступних видів практик:

- навчальних практик, як складових навчальних дисциплін;
- виробничої практики;
- переддипломної практики.

Таблиця 1

Види, терміни і тривалість проходження практик здобувачами ступеня вищої освіти Магістр освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина спеціальності 211 Ветеринарна медицина (2017 року набору, термін навчання 6 років)

Назва виду практики	семестр	Тривалість практики			Форма контролю
		тижнів	годин	кредитів ЄКТС	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
НАВЧАЛЬНІ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ					
Анатомія свійських тварин	2	2,4	108	3,6	поточний контроль (нарахування балів)
Лікарські рослини	2	1,6	72	2,4	поточний контроль (нарахування балів)
Ветеринарна мікробіологія	4	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)
Гігієна тварин	4	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)
Годівля тварин та основи кормовиробництва	4	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)

Продовження таблиці 1

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
НАВЧАЛЬНІ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ					
Основи хіміко-бактеріологічного аналізу*	4	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)
Хіміко-бактеріологічний аналіз*	4	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)
Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин	6	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)
Ветеринарна вірусологія	6	0,6	27	0,9	поточний контроль (нарахування балів)
Ветеринарна фармакологія	6	0,4	18	0,6	поточний контроль (нарахування балів)
Клінічна діагностика хвороб тварин	6	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)
Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія	6	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)
Внутрішні хвороби тварин	8	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)
Загальна і спеціальна хірургія	8	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)
Паразитологія та інвазійні хвороби тварин	8	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)
Епізоотологія та інфекційні хвороби	8	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)
Хірургічні хвороби дрібних тварин*	10	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)
Хірургічні хвороби тварин*	10	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)
Ветеринарно-санітарна експертиза	10	0,4	18	0,6	поточний контроль (нарахування балів)
Патологічна анатомія та розтин	10	0,6	27	0,9	поточний контроль (нарахування балів)
ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА					
Виробнича практика	10	4	180	6	диференційований залік
ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА					
Переддипломна практика	12	6	270	9	диференційований залік
Всього практична підготовка	X	X	1350	45	X

*Навчальна практика з дисципліни, включена до переліку вибіркових.

2.1. НАВЧАЛЬНІ ПРАКТИКИ

Метою навчальних практик є ознайомлення здобувачів вищої освіти зі специфікою майбутнього фаху, отримання ними первинних професійних умінь і навичок із загально-професійних та спеціальних дисциплін.

2.1.1. Навчальна практика з дисципліни «Анатомія свійських тварин»

Метою навчальної практики з дисципліни «Анатомія свійських тварин» є закріплення здобувачами вищої освіти знань із анатомії тварин та формування навичок їх практичного застосування.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Анатомія свійських тварин»:

- відпрацювання методів фіксації тварин різних видів;
- визначення топографії окремих органів, судинних стовбурів, їх проекції на шкіру, а також меж ділянок тіла та його порожнин по кісткових, шкірних орієнтирах у різних видових і вікових групах свійських тварин;
- визначення норми щодо розмірів і форми, кольорів і консистенції внутрішніх органів, тканин і оболонок тіла тварин;
- проведенню анатомічного розтину туш та трупів тварин;
- одержання навичок до практичного застосування знань із анатомії тварин та птиці, одержаних на лекціях, лабораторних та самостійних заняттях.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Анатомія свійських тварин» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- вміння правильно поводитися із живими тваринами та їх трупами при розтині згідно вимог техніки безпеки;
- вміння орієнтуватися в топографії окремих органів (кісток, зв'язок, судин, нервів тощо) та ділянок тіла тварин і птиці;
- здатність застосовувати орієнтири скелету і шкіри тіл тварин для визначення місць розміщення меж ділянок та проекцій окремих органів;
- здатність визначати величину, будову, консистенцію, колір оболонок і внутрішніх органів клінічно здорових свійських тварин і птиці;
- здатність застосувати на практиці знання із анатомії тварин та птиці.

2.1.2. Навчальна практика з дисципліни «Лікарські рослини»

Метою навчальної практики з дисципліни «Лікарські рослини» є закріплення теоретичних знань дисципліни в польових умовах, визначення, збирання та сушіння лікарських та отруйних рослин, що зростають у довколишній природі, виготовлення гербарію, засвоєння способів і методик приготування лікувальних форм і препаратів.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Лікарські рослини»: опанування навичок сушіння і зберігання лікарських рослин, збору гербарію; провести збирання лікарських рослин, що використовуються при

порушеннях серцево-судинної системи, що діють на центральну нервову систему, містять спазмолітичні та регулюючі секрецію залоз речовини; ознайомлення з препаратами, що виготовляються з рослин даної групи, засвоєти правила виписування рецептів; проведення збору лікарських рослин, що стимулюють травлення, мають послаблюючу сечогінну, жовчогінну дію, що містять слизові речовини, стимулюють скорочення мускулатури матки, діють кровоспинно, що використовуються для профілактики і лікування гіпо- і авітамінозів, що мають відхаркувальну, в'язучу та протизапальну дію; приготувати відвари та настої з лікарських рослин.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Лікарські рослини» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- знання номенклатури лікарських рослин та їх зовнішні ознаки;
- вміння проводити заготівлю, сушіння, первинну обробку та зберігання лікарських рослин;
- знання правил оформлення гербарію;
- знання правил виписування рецептів та вміння використовувати лікарські рослини для профілактики та лікування хворих тварин.

2.1.3. Навчальна практика з дисципліни «Ветеринарна мікробіологія»

Метою навчальної практики з дисципліни «Ветеринарна мікробіологія» є оволодіння практичними навичками проведення бактеріологічних, мікробіологічних та серологічних досліджень.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Ветеринарна мікробіологія»:

- ознайомлення з вимогами, які висуваються щодо мікробіологічної лабораторії, правил відбору та підготовки патологічного матеріалу для проведення бактеріологічних досліджень, відпрацювання методів проведення серологічних досліджень з метою встановлення діагнозу;
- вивчення техніки безпеки і правил відбору патологічного матеріалу, його консервування, упаковки, транспортування, оформлення супроводжуючих документів;
- виготовлення мазків із патологічного матеріалу, їх фарбування та вивчення під мікроскопом для встановлення попереднього діагнозу;
- відпрацювання практичних навичок культивування мікроорганізмів на різноманітних поживних середовищах, вивчення характеру росту на поживних середовищах для постановки заключного діагнозу;
- формування вмінь застосовувати методи постановки біопроби, методи зараження лабораторних тварин; провести мікробіологічне дослідження патологічного матеріалу;
- відпрацювати навички постановки реакцій РА, мікроаглютинації та лізису; титрування комплементу та гемолізіну для РЗК і РДЗК;

- формування вмінь виконувати реакції зв'язування комплементу і проведення РІД, які використовують для діагностики інфекційних хвороб.

Проходження навчальної з дисципліни «Ветеринарна мікробіологія» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;

- здатність організовувати, проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження, аналізувати отриманні результати.

2.1.4. Навчальна практика з дисципліни «Гігієна тварин»

Метою навчальної практики з дисципліни «Гігієна тварин» є закріплення теоретичних знань щодо визначення джерел і шляхів забруднення ґрунтів, водоймищ, атмосферного повітря органічними відходами, та їх вплив на організм і здоров'я тварин.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Гігієна тварин»: проведення санітарно-гігієнічного оцінювання кормів і годівлі; вивчити методи заготівлі і зберігання різних видів кормів, їх оцінювання за органолептичними показниками; проведення оцінювання водо джерел, водопостачання і напування тварин; визначення стану води за органолептичними показниками; проведення санітарної оцінки існуючої системи водопостачання; вивчення і оцінка системи та способів утримання тварин різних статевовікових груп, умов догляду за ними; проведення аналізу стану догляду за шкірою, кінцівками, копитами; визначення основних параметрів мікроклімату (природне і штучне освітлення, гігromетричні показники, температуру, рух, тиск повітря) в одному із приміщень для утримання тварин; порівняння одержані результати з нормативними даними, проаналізувати їх відповідність.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Гігієна тварин» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- вміння визначати основні показники мікроклімату в приміщеннях для утримання тварин;

- здатність забезпечувати контроль за прибиранням і утилізацією відходів тваринництва;

- здатність забезпечувати контроль за дотримання санітарно-гігієнічних правил утримання, годівлі і водопою тварин.

2.1.5. Навчальна практика з дисципліни «Годівля тварин та основи кормовиробництва»

Метою навчальної практики з дисципліни «Годівля тварин та основи кормовиробництва» є закріплення теоретичних знань та набуття

практичних навичок з методів оцінки поживності кормів, нормування годівлі тварин різних видів і статеві-вікових груп.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Годівля тварин та основи кормовиробництва»: ознайомити з основними властивостями кормів та факторами, які впливають на їх склад та поживність; опанувати навички складання схем зеленого конвеєру з урахуванням природно-кліматичних умов та раціону годівлі тварин різних видів і статеві-вікових груп.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Годівля тварин та основи кормовиробництва» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність визначати норми потреб тварин в поживних речовинах і окремих кормах, складати раціони для тварин;
- здатність використовувати знання основних властивостей кормів та факторів, які впливають на їх склад та поживність;
- здатність складати схему зеленого конвеєру з урахуванням природно-кліматичних умов;
- здатність аналізувати раціони для різних видів тварин, віку, з урахуванням фізіологічного стану та інших факторів з використанням комп'ютерних програм.

2.1.6. Навчальна практика з дисципліни «Основи хіміко-бактеріологічного аналізу»

Метою навчальної практики з дисципліни «Основи хіміко-бактеріологічного аналізу» є закріплення теоретичних знань здобувачів вищої освіти та набуття практичних навичок з хіміко-бактеріологічного аналізу.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Основи хіміко-бактеріологічного аналізу»: засвоєння принципів й організації роботи бактеріологічної лабораторії; способів виготовлення і зафарбовування препаратів мікроорганізмів для мікроскопування; видів мікроскопії і методів мікроскопування препаратів з мікроорганізмами; видів поживних середовищ і способів посіву мікроорганізмів у рідкі, напіврідкі та на щільні середовища; способів вирощування мікроорганізмів; етапів бактеріологічного методу дослідження й умов його застосування.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Основи хіміко-бактеріологічного аналізу» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- знання морфологічних особливостей та характеру росту бактерій на поживних середовищах;
- знання методів виявлення бактерій у різних субстратах та матеріалах;
- знання методів дослідження морфолого-культуральних та фізіолого-біохімічних властивостей бактерій;

- вміння здійснювати забір матеріалу для бактеріологічного дослідження, забезпечувати його правильну доставку в мікробіологічну лабораторію;
- здатність проводити передстерилізаційну обробку і стерилізувати лабораторний посуд, поживні середовища, медичний інструментарій, перев'язочний матеріал тощо;
- здатність визначати оптимальні способи посіву і культуральні властивості певного виду бактерій з урахуванням знань морфологічних особливостей та характер росту;
- вміння визначати чутливість бактерій до антибіотиків і трактувати результати цих досліджень.

2.1.7. Навчальна практика з дисципліни «Хіміко-бактеріологічний аналіз»

Метою навчальної практики з дисципліни «Хіміко-бактеріологічний аналіз» є закріплення теоретичних знань студентів та набуття практичних навичок по методам діагностики інфекційних хвороб тварин.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Хіміко-бактеріологічний аналіз»: закріплення знань щодо правил відбору, консервування, транспортування та підготовки патологічного матеріалу для бактеріологічних і серологічних досліджень; формування навичок приготування препаратів для мікроскопування з нативного матеріалу та культури мікроорганізмів; оволодіння методиками фарбування препаратів з метою проведення мікроскопічних досліджень; відпрацювання навичок приготування та стерилізації живильних середовищ; проведення висіву з нативного матеріалу і пересіву культур мікроорганізмів на щільні, рідкі та напіврідкі живильні середовища, з метою подальшого культивування і вивчення властивостей виділених збудників; проведення біопроби з метою визначення вірулентності й патогенності мікроорганізмів; оволодіння методиками постановки серологічних реакцій, які використовуються для діагностики бактеріальних інфекції тварин.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Хіміко-бактеріологічний аналіз» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- вміння готувати препарати з нативного матеріалу для мікроскопії та культивування мікроорганізмів;
- вміння фарбувати препарати різними методами з метою проведення мікроскопічних досліджень;
- здатність проводити висів з нативного матеріалу і пересів культур мікроорганізмів на живильні середовища;
- вміння визначити чутливість мікроорганізмів до антибактеріальних препаратів;
- здатність проводити біопробу на лабораторних тваринах з метою визначення патогенності і вірулентності мікроорганізмів;

- знання методів стерилізації, дезінфекції, дезінсекції та дератизації.

2.1.8. Навчальна практика з дисципліни «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин»

Метою навчальної практики з дисципліни «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин» є закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок виконання різних методів дослідження і лікування тварин з акушерськими і гінекологічними захворюваннями та методів і прийомів, що застосовуються в біотехнології відтворення тварин.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин»: відпрацювання методів діагностики вагітності та причин неплідності тварин; формування вмінь надавати кваліфіковану акушерську допомогу при нормальних і патологічних родах; діагностувати акушерські та гінекологічні захворювання, хвороби молочної залози і новонароджених тварин; здійснювати заходи щодо профілактики цих захворювань і лікування хворих тварин; самостійно розв'язувати практичні питання з акушерства, гінекології і біотехнології відтворення тварин в умовах виробництва.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин» забезпечує у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- уміння правильно поводитись з тваринами та фіксувати їх;
- здатність самостійно здійснювати акушерське дослідження вагітних та породіль, аналізувати отриманні дані;
- здатність самостійно здійснювати гінекологічне дослідження тварин;
- здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції.

2.1.9. Навчальна практика з дисципліни «Ветеринарна вірусологія»

Метою навчальної практики з дисципліни «Ветеринарна вірусологія» закріплення знань щодо організації вірусологічної лабораторії, правил відбору та підготовки патологічного матеріалу для досліджень, оволодіння практичними навичками проведення вірусологічних досліджень.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Ветеринарна вірусологія»:

- опанувати техніку безпеки, особливості одержання і транспортування патологічного матеріалу для вірусологічних досліджень, особливості оформлення документації.
- опрацювання навичків приготування вірусомісного матеріалу та зараження лабораторних тварин і курячих ембріонів, первинно-

трипсинізованих культури клітин, вивчити під мікроскопом різні види цитопатогенної дії.

- оволодіти навичками титрування вірусів, вираження титрів вірусу у летальних та інфекційних дозах.

- опанувати серологічну діагностику, методики постановки реакцій гемаглютинацій, реакції уповільненої преципітації, дифузної преципітації та нейтралізації; реакції зв'язування комплементу та її особливості при типуванні вірусу ящуру; експрес-діагностики вірусних хвороб тварин.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Ветеринарна вірусологія» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби вірусологічних лабораторій для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності.

- здатність проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;

- володіти основними методами індикації та ідентифікації вірусів-збудників захворювань тварин;

- аналізувати результати вірусологічних досліджень.

2.1.10. Навчальна практика з дисципліни «Ветеринарна фармакологія»

Метою навчальної практики з дисципліни «Ветеринарна фармакологія» є закріплення теоретичних знань щодо впливу фармакологічних препаратів на тварин, засвоєння техніки застосування препаратів.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Ветеринарна фармакологія»:

- формування вмінь виписувати рецепти на офіційні та магістральні лікарські форми; правильно підбирати дозу та визначати періодичність введення ліків; застосовувати лікарські засоби різним видам тварин; визначати терапевтичну ефективність застосування лікарських засобів; призначати антидотну терапію в разі отруєння лікарськими засобами; виготовляти прості та складні лікарські форми.

- засвоєння правил роботи в аптеці, ознайомлення з її структурою, обладнанням, правилами зберігання лікарських засобів та їх видачі; ознайомитися з аптечною документацією.

- формування навичок приготувати лікарські форми і засвоїти техніку їх використання; вивчити загальні особливості фармакодинаміки та біотрансформації лікарських препаратів та їх вплив на окремі системи і органи сільськогосподарських тварин.

Проходження навчальної з дисципліни «Ветеринарна фармакологія» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- знання правил виписування рецептів на офіційні та магістральні лікарські форми;
- вміння правильно підібрати дозу та визначити періодичність введення ліків;
- здатність застосовувати лікарські засоби різним видам тварин;
- вміння визначати терапевтичну ефективність застосування лікарських засобів;
- володіти методами виготовлення простих та складних лікарських форм.

2.1.11. Навчальна практика з дисципліни «Клінічна діагностика хвороб тварин»

Метою навчальної практики з дисципліни «Клінічна діагностика хвороб тварин» є закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок застосування методів клінічного, лабораторного та інструментального дослідження хворих тварин в процесі встановлення діагнозу.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Клінічна діагностика хвороб тварин»: відпрацювання методів фіксації тварин різних видів та основні (загально клінічні) методи їх дослідження; формування навичок проведення реєстрації, збирання анамнезу і визначення габітусу хворих тварин; проведення клінічного дослідження сільськогосподарських тварин різних видів; оволодіння технікою дослідження функціонального стану серцево-судинної системи, системи дихання, органів травлення, сечової і нервової систем, технікою відбору проб крові, сечі, вмістимого рубця і інших біологічних субстратів, методами дослідження крові, сечі, фекалій тварин; формування навичок проведення рентгенологічного дослідження хворих тварин; проведення діагностичної оцінки результатам дослідження.

Проходження навчальної з дисципліни «Клінічна діагностика хвороб тварин» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- вміння правильно поводитись з тваринами та фіксувати їх;
- здатність проводити клінічне дослідження тварин із застосуванням основних та додаткових методів дослідження;
- знання послідовності загального дослідження тварин;
- здатність проводити відбір проб крові, сечі, молока, фекалій та здійснювати їх дослідження.

2.1.12. Навчальна практика з дисципліни «Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія»

Мета навчальної практики з дисципліни «Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія»: закріпити теоретичні знання й набути практичні навички з організації, підготовки й проведення хірургічних операцій на окремих ділянках тіла в різних видів тварин і післяопераційного догляду за тваринами, в разі утримання останніх в умовах стаціонару, індивідуального сектора й господарства різних форм власності.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія»: відпрацювання техніки проведення фіксації та знерухомлення різних видів тварин під час проведення хірургічних операцій; ознайомлення, підбір та засвоєння техніки застосування хірургічного інструментарію, обладнання, а також медикаментів та перев'язувальних засобів, необхідних у процесі виконання конкретних оперативних втручань; використання методів профілактики хірургічної інфекції під час масових кастрацій та інших видів хірургічної роботи в операційній та в умовах ферм чи ветеринарно-лікувальних установ; проведення різних видів знеболювання, в тому числі застосування новокаїнових блокад як методу патогенетичної терапії; відпрацювання різних методів і техніки введення лікарських речовин (ін'єкцій, інфузій) та пункцій; освоєння техніки роз'єднання і з'єднання тканин та способів спинення кровотечі; відпрацювання техніки накладання різних видів пов'язок; техніки виконання різних оперативних прийомів і операцій.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- уміння визначати топографію органів, м'язів, сухожилків, великих артеріальних і венозних судин, нервових стовбурів та проекцію їх на шкіру в окремих ділянках тіла у різних видів тварин;
- навички застосування методів знеболювання окремих ділянок тіла у різних видів тварин;
- здатність застосовувати способи спинення кровотечі й переливання крові;
- уміння профілакувати хірургічну інфекцію;
- уміння застосовувати новокаїнові блокади;
- здатність застосовувати способи з'єднання тканин та методи оперативних втручань на окремих ділянках тіла та органах.

2.1.13. Навчальна практика з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин»

Метою навчальної практики з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин» є закріплення теоретичних знань і надбання практичних навичок з діагностики, лікування і профілактики внутрішніх захворювань.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин»:

- на основі даних анамнезу, умов утримання, годівлі і експлуатації тварин, знання етіології та патогенезу хвороб, враховуючи видові, порідні та індивідуальні особливості тварин, застосовуючи способи фізіо-, дієто- і фармакотерапії отримати навички: дослідження тварин із застосуванням загальних і інструментальних методів; отримання у тварин біологічні рідини та тканини для клінічного дослідження; виявлення симптомів хвороб тварин; заповнення історії хвороби та додатків до неї; формування кваліфікованого висновку за результатами дослідження; проведення диспансеризацію тварин; фіксування тварин при проведенні клінічного дослідження та отриманні матеріалу для лабораторного аналізу; проведення дослідження тварин із застосуванням сучасних діагностичних приладів (ендоскопів, ультразвукових установок, електрокардіографів та інших), робити висновок за результатами дослідження;

- в умовах дослідних господарств, м'ясокомбінату, лабораторії і клініки кафедри провести диспансеризацію великої рогатої худоби, придбати навички постановки діагнозу, лікування тварин і профілактики захворювань, відпрацювати прийоми і методи терапевтичної техніки, лабораторного дослідження біологічних субстратів (крові, сечі, тощо); провести профілактичні обробки тварин (телят, свиней);

- засвоїти методи загальної терапії (дієтотерапія, фармакотерапія, фізіотерапія); скласти план заходів по загальній профілактиці внутрішніх захворювань тварин.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності;

- здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу;

- здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні хвороби.

2.1.14. Навчальна практика з дисципліни «Загальна та спеціальна хірургія»

Метою навчальної практики з дисципліни «Загальна та спеціальна хірургія» є закріплення теоретичних знань та придбання навичок з організації і проведення хірургічної роботи в умовах господарства.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Загальна та спеціальна хірургія»: опрацювати хірургічну диспансеризацію у продуктивному тваринництві, всіх тварини, що визначені з хірургічними процесами, взяти на облік і забезпечити необхідним лікуванням. Залежно від області ураження призначити і провести відповідне хірургічне лікування тварини з патологіями:

- в області голови: лицева частина голови і білявушна область (хірургічне лікування гайморитів, травм м'язової та кісткової тканини, оперативні та консервативні способи лікування актіномікозу, гнійних форм отиту та ін.); ротова порожнина (дослідження ротової порожнини, лікування виразкового стоматиту, операція при одонтогенному остеомієліті та ін.);
- в області потилиці та шиї: лікування бурситів потилиці, консервативні та оперативні способи лікування флебитів, відкритих і закритих травм та ін.;
- в області грудей, холки та спини: засвоєння методів патогенетичної терапії в торакальній хірургії, лікування травм поверхневої та глибокої структури холки і спини, діагностика і лікування травм хребта, лікування саден, потертостей та ін.;
- в абдомінальній хірургії: лікування проникаючих і непроникаючих ран черевної стінки, оперативні та консервативні способи лікування перитонитів, герніотомія, допомога при травмах і випадінні прямої кишки, патогенетична терапія в абдомінальній хірургії;
- діагностика і прийоми лікування в андрології: лікування ускладнень після кастрацій, оперативне видалення новоутворень на статевому члені, лікування поститів, фімозу, парафімозу та ін.;
- при захворюванні кінцівок: лікування артритів, тендовагінітів, захворювань дистальної частини кінцівки, діагностика і лікування парезів і паралічів, діагностика травм кісток грудної і тазової кінцівок, лікування флегмонозних процесів в області стегна, передпліччя та ін.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Загальна та спеціальна хірургія» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання хірургічних робіт;
- здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності;
- здатність проводити хірургічні заходи і операції.

2.1.15. Навчальна практика з дисципліни «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин»

Метою навчальної практики з дисципліни «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин» є закріплення теоретичних знань, набуття практичних навичок при проведенні діагностичних, лікувальних та профілактичних заходів щодо інвазійних хвороб тварин.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин»:

- проводити огляд хворої тварини та здійснювати відбір матеріалу для досліджень;

– набуття навичок застосування методів зажиттєвої лабораторної й диференційної діагностики протозоозів, гельмінтозів, акарозів та ентомозів сільськогосподарських та непродуктивних тварин;

– проводити методи посмертної лабораторної й диференційної діагностики протозоозів, гельмінтозів, акарозів та ентомозів сільськогосподарських та непродуктивних тварин;

– призначати лікарські препарати, виписувати рецепти за інвазійних хвороб твари.

– визначати екстенсивність та інтенсивність за різних інвазійних захворювань.

Проходження навчальної з дисципліни «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

– проводити лабораторні та клінічні дослідження, аналізувати отримані результати досліджень; інтерпретувати результати клінічних і лабораторних досліджень з метою формулювання висновків та встановлення діагнозу;

– здійснювати діагностику хвороб тварин; можливість раціонально організувати і проводити клінічні, лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження з урахуванням правил техніки безпеки, асептики, антисептики; призначати та проводити лікувальні заходи;

– здатність використовувати специфічні й симптоматичні фармацевтичні препарати та лікарські засоби з метою профілактики заразних хвороб та під час лікування хворих тварин. Спроможність обирати та впроваджувати сучасні методи стосовно профілактично-оздоровчих заходів для безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин.

2.1.16. Навчальна практика з дисципліни «Епізоотологія та інфекційні хвороби»

Метою навчальної практики з дисципліни «Епізоотологія та інфекційні хвороби» є здобуття практичних навичок і закріплення теоретичних знань з курсу загальної і спеціальної епізоотології в умовах віварію навчального закладу, регіональної лабораторії ветеринарної медицини, лабораторії кафедри та учбового господарства шляхом особистої участі студентів у виробничому процесі.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Епізоотологія та інфекційні хвороби»: проведення аналізу епізоотичної ситуації щодо інфекційних хвороб тварин в країні, області, районі, господарстві; ознайомлення з ветеринарною документацією в регіональній лабораторії ветеринарної медицини та господарстві; засвоєння зажиттєві та посмертні методи діагностики інфекційних хвороб тварин; здобути практичні навички щодо планування діагностичних та протиепізоотичних заходів в умовах тваринницького господарства; проведення мікологічну оцінку якості кормів, проаналізувати результати; взяти участь у проведенні планових діагностичних досліджень поголів'я тварин в умовах господарства з

дотриманням правил охорони праці та безпеки життєдіяльності, у здійсненні планових чи вимушених протиепізоотичних заходів у господарстві.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Епізоотологія та інфекційні хвороби» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- вміння використовувати здобуті знання і практичні навички для діагностики інфекційних хвороб тварин;
- практичні навички лікування інфекційних хвороб тварин;
- вміння використовувати здобуті знання і практичні навички для ліквідації інфекційних хвороб тварин;
- здатність організовувати та проводити профілактику інфекційних хвороб тварин.

2.1.17. Навчальна практика з дисципліни «Хірургічні хвороби дрібних тварин»

Метою навчальної практики з дисципліни «Хірургічні хвороби дрібних тварин» є закріплення теоретичних знань та придбання навичок з лікування хірургічних хвороб дрібних тварин.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією»: формування навичок виконання загального та місцевого знеболення за оперативних втручань у дрібних тварин, планування раціональних схем лікування хірургічних хвороб дрібних тварин; проводити радикальну терапію хворої тварини; застосувати хірургічні методи лікування дрібних тварин та визначити умови їх післяопераційного утримання.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність проводити хірургічні заходи і операції;
- вміння обґрунтувати доцільність вибору того чи іншого засобу лікування хворої тварини;
- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності.

2.1.18. Навчальна практика з дисципліни «Хірургічні хвороби тварин»

Метою навчальної практики з дисципліни «Хірургічні хвороби тварин» є закріплення теоретичних знань та придбання навичок з лікування хірургічних хвороб тварин.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Хірургічні хвороби тварин»: опрацювання елементів анестезіологічної практики, а також на основі даних анамнезу, аналізу екологічної ситуації, умов утримання, годівлі і експлуатації тварин, знання етіології та патогенезу хвороб, враховуючи видові, порідні та індивідуальні особливості тварин, опрацювання

хірургічного лікування тварин застосовуючи способи фізіо-, дієто- і фармакотерапії.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Хірургічні хвороби тварин» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- уміння проводити загальне та місцеве знеболення у тварин;
- уміння розробляти раціональну схему лікування хірургічних хвороб тварин;
- уміння обґрунтовувати доцільність вибору того чи іншого засобу лікування хворої тварини;
- уміння проводити етіотропну, нозогенетичну, заміну, симптоматичну, а при необхідності і радикальну терапію хворої тварини;
- застосовувати хірургічні методи лікування хворих тварин та визначати умови їх післяопераційного утримання.

2.1.19. Навчальна практика з дисципліни «Ветеринарно-санітарна експертиза»

Метою навчальної практики з дисципліни «Ветеринарно-санітарна експертиза» є закріплення безпосередньо в умовах виробництва або в умовах навчальних, навчально-наукових лабораторій теоретичного матеріалу, набуття студентами практичних навичок з планування і організації проведення ветеринарно-санітарної експертизи продуктів тваринництва, застосування органолептичних, лабораторних та спеціальних методів досліджень показників безпеки та якості продуктів тваринного і рослинного походження для їх ветеринарно-санітарної оцінки, а також застосування санітарно-гігієнічних заходів на всіх етапах виробництва, зберігання, транспортування та реалізації.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Ветеринарно-санітарна експертиза»:

- проведення контролю якості та безпечності продукції для населення, сировини для промисловості;
- проведення органолептичних, лабораторних методів дослідження, виключити ймовірність отруєння людей харчовими продуктами тваринного походження;
- проведення заходів для попередження дистрибуції продуктів тваринного походження, які мають токсичні, мутагенні, канцерогенні, алергенні чи інші несприятливі для організму людини наслідки;
- ознайомлення зі змінами в законодавчій сфері та інших нормативно-правових актах у галузі ветеринарно-санітарної експертизи в Україні;
- ознайомлення з нормативно-правовими актами з питань якості та безпеки харчових продуктів в ЄС та згідно Codex Alimentarius.

Проходження навчальної з дисципліни «Ветеринарно-санітарна експертиза» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність застосовувати основні фізіологічні методи аналізу й оцінювання стану організму тварин різних видів;
- уміння інтерпретувати результати клінічних і лабораторних досліджень з метою формулювання висновків та встановлення діагнозу;
- здатність використовувати знання і практичні навички з дисциплін природничо-наукової підготовки для визначення структури та функції органів і систем, морфологічних і фізіологічних показників у тварин;
- здатність використовувати знання і практичні навички з дисциплін природничо-наукової, професійної та практичної підготовки для здійснення ветеринарно-санітарної експертизи продукції тваринного та рослинного походження.
- здатність використовувати знання і практичні навички з дисциплін природничо-наукової, професійної та практичної підготовки для здійснення захисту населення від зоонозів.

2.1.20. Навчальна практика з дисципліни «Патологічна анатомія та розтин»

Метою навчальної практики з дисципліни «Патологічна анатомія та розтин» є закріплення теоретичних знань безпосередньо на виробництві, набуття практичних навичок при дослідженні гістологічних препаратів, організації і проведенні розтину трупів різних видів тварин, птахів, відбору патологічного матеріалу для лабораторних досліджень (гістологічних, бактеріологічних, вірусологічних та ін.).

Завдання навчальної практики з дисципліни «Патологічна анатомія та розтин»: відпрацювати методи, порядок і техніку розтину трупів ссавців і птахів; відбирання і фіксування патологічного матеріалу для лабораторних досліджень (бактеріологічних, вірусологічних, хіміко-токсикологічних, гістологічних та інших); визначення і опису характеру патологічних процесів в органах і тканинах на підставі макроскопічних змін; оформлення документів розтину (протокол розтину) і супровідної на лабораторне дослідження патологічного матеріалу; правил безпеки і охорони навколишнього середовища при розтині трупів; способи знищення і знешкодження трупного матеріалу.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Патологічна анатомія та розтин» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність володіти методиками патолого-анатомічної діагностики;
- здатність проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- вміння досліджувати гістологічні препарати та визначати патологію на мікроскопічному рівні;
- здатність опрацьовувати ситуаційні завдання та встановлювати діагноз за описаними патологоанатомічними змінами;
- здатність проводити судово-ветеринарну експертизу.

2.2. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

Метою виробничої практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, опанування здобувачами вищої освіти сучасних прийомів, методів та знарядь праці в галузі ветеринарної медицини; виховання у здобувачів вищої освіти потреби поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності, збір матеріалу для виконання курсових та інших видів наукових робіт.

Завдання виробничої практики: відпрацювання методів досліджень тварин, діагностики та терапії захворювань; проведення диспансеризації, використання клінічних і лабораторних методів діагностики в умовах виробництва; проведення судово-ветеринарної експертизи

Проходження виробничої практики забезпечує формуванню у здобувачів вищої освіти таких фахових компетентностей:

- здатність володіти знаннями з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин;
- здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;
- здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології;
- здатність проводити судово-ветеринарну експертизу;
- здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;

2.3. ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Метою переддипломної практики є узагальнення й удосконалення здобутих здобувачем вищої освіти знань, практичних умінь і навичок на базі конкретного суб'єкта господарювання, оволодіння професійним досвідом та готовності їх до самостійної трудової діяльності, а також збір, узагальнення й аналіз матеріалів за темою дипломної роботи.

Завдання переддипломної практики: оволодіння первісним професійним досвідом; одержання досвіду у вирішенні практичних завдань, що вимагають застосування професійних знань і вмінь фахівця; узагальнення, систематизація, закріплення і поглиблення знань з вивчених дисциплін навчального плану; узагальнення досвіду, знань й умінь з професійної, організаційної та виховної роботи; акумулювання й аналіз матеріалів для підготовки кваліфікаційної (магістерської) роботи, проведення досліджень у рамках студентської науково-дослідної роботи; адаптація до умов практики реального виробництва.

Проходження переддипломної практики забезпечує формуванню у здобувачів вищої освіти таких фахових компетентностей:

- здатність організовувати нагляд і контроль за виробництвом, зберіганням, транспортуванням та реалізацією продукції тваринного і рослинного походження;

- здатність розробляти стратегію виробничо-фінансової діяльності;
- здатність характеризувати біологічні та технологічні процеси з використанням спеціалізованих програмних засобів;
- здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення;
- здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг під час здійснення професійної діяльності;
- здатність самостійної працювати на посадах фахівців у галузі ветеринарної медицини.

3. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль за проходженням практики покладається на рівні:

- академії – на першого проректора, керівника виробничої практики;
- факультету – на декана та координатора практичної підготовки спеціальності;
- кафедри – на завідувача та викладачів – керівників практик;
- бази практики – на керівника підприємства.

Безпосередній контроль за виконанням програми практики забезпечують відповідні кафедри факультетів разом з керівниками від баз практики.

Метою контролю є виявлення та усунення недоліків і надання допомоги здобувачам вищої освіти у виконанні програми практики.

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики.

Формою контролю виконання програм *навчальних практик* з дисциплін є поточний контроль (нарахування балів).

Нарахування балів проводиться у відповідності до передбаченої у робочій програмі навчальної дисципліни схеми нарахування балів.

Максимальний бал накопичувальної шкали з навчальної практики, може бути досягнутий здобувачем вищої освіти при виконанні обов'язкових завдань зазначених у програмі практики.

У разі виконання здобувачами вищої освіти звітів про проходження навчальної практики нарахування балів відбувається з врахуванням їх якості та результатів захисту.

За необхідності з окремими здобувачами вищої освіти проводять співбесіду з питань виконання програми практики.

Форма звітності здобувача вищої освіти за *виробничу та переддипломну практики* – це подання письмового звіту та щоденника, підписаного і оціненого безпосередньо керівником практики від бази практики.

Здобувачі вищої освіти ведуть щоденник кожного дня протягом усього періоду практики. Записи в ньому повинні бути короткими і відображати основні положення виконаної роботи.

Записи в щоденнику роблять згідно вказівок при проведенні

інструктажу. Щоденник перевіряється і завіряється один раз на тиждень керівником практики, а в кінці підписується здобувачем, керівником та скріплюється печаткою.

Підсумки практики оформлюються у вигляді звіту, в якому у короткій формі здобувач вищої освіти проводить аналіз виконаної роботи з висновками і пропозиціями.

Вихідним матеріалом для складання звіту слугує виконана робота, а також копії актів експертиз, протоколів, фотографії і т.п.

Звіт разом з щоденником практики, завіреним керівником практики від підприємства (організації, установи), подається на кафедру для реєстрації, після чого передається на рецензування викладачу – керівнику практики від кафедри. Після можливого доопрацювання здобувачем вищої освіти та остаточного погодження змісту звіту з викладачем, керівником практики від кафедри, звіт допускається до захисту.

Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти у комісії, призначеній наказом ректора академії. Комісія формується з: керівників практики від академії та, по можливості, від баз практики, а також науково-педагогічних працівників.

Комісія приймає диференційований залік у здобувачів вищої освіти або на базах практики в останні дні її проходження, або в академії до початку наступного семестру (якщо після практики у здобувачів вищої освіти згідно з графіком навчального процесу відбувається теоретичне навчання) чи протягом двох тижнів наступного після практики семестру (якщо після практики у здобувачів вищої освіти згідно з графіком навчального процесу передбачені канікули).

Диференційований залік за *виробничу та переддипломну* практики виставляється з урахуванням:

- оцінки результатів виробничої та суспільної роботи, поданої у відгуку-характеристиці керівника практики з боку підприємства (організації, установи);

- оцінки за оформлення звіту, щоденника, зазначеної у висновку викладача – керівника практики від кафедри;

- презентації здобувачем вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту та відповідей на запитання членів комісії з прийому заліку за практику.